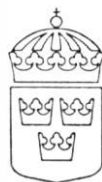

Motion till riksdagen

1988/89: N214

av Kjell Ericsson m. fl. (c)
Dagligvaruhandelns utveckling

Mot.
1988/89
N214 – 219

I ett välfärdssamhälle är det viktigt med en väl utvecklad och decentraliserad kommersiell service. Närhet till service sparar också både tid och pengar för konsumenterna. Tillgång till sådan service är också för många en nödvändighet för att de skall kunna bo kvar i sin hembygd.

● Omkring 1960 fanns det ca 30 000 dagligvarubutiker i vårt land. Därefter har en snabb utslagning skett. I mitten av 1960-talet försvann t. ex. ca 1 500 enheter varje år. Nu är antalet butiker ca 9 000.

Stormarknader och servicebutiker har ökat kraftigt under de senaste decennierna medan övriga livsmedelsbutiker varit de stora förlorarna. Dagligvaruhandeln har under denna tid stagnerat, vilket innebär risk för att utveckling och förnyelse stannar av.

Under det senaste decenniet har handelns struktur förändrats till en uppdelning i tre större block, nämligen ICA, Konsum och Vivo-Favor. Denna blockbildning har verkat hämmande på nya etableringar samtidigt som den bidragit till rationaliseringen inom handeln.

För att rädda butiker med ett för litet kundunderlag i glesbygderna föreslog konsumentverket 1987 vissa förändringar av stödet till kommersiell service i glesbygd. Riksdagen beslutade också under fjolåret att länsstyrelserna skulle kunna bevilja servicebidrag (driftsstöd) för att trygga glesbygdsbefolkningens serviceförsörjning. Detta ser vi som en riktig åtgärd.

Glesbygdsstödet tillkom under 1970-talet bl. a. i syfte att rädda nedläggningshotade affärer. Detta stöd har varit föremål för vissa smärre förändringar vid olika tillfällen. Det har under 1980-talet även bedrivits vissa kampanjer typ "Bygden behöver butiken", som haft till syfte att väcka intresse och förståelse för att bevara och utveckla butikerna på framförallt landsbygd och i mindre tätorter. Kampanjen var ett positivt inslag i en offensiv regional satsning.

Fungerande kommersiell service handlar dock inte bara om landsbygden och mindre orter, utan alla sorters samhällen.

Även i storstadsregioner finns "glesbygder" trots att människorna bor tätt.

Det finns idag behov av förnyelse och utveckling inom dagligvaruhandel. Särskilt intressant är att pröva olika former av service och tjänster direkt i anslutning till butiken. Många handlare har också uttalat intresse av att överta en del av hemtjänstens uppgifter när det gäller inköp till sjuka och gamla.

Under de senaste åren har vi här i vårt land bedrivit kampanjen "Hela Sverige skall leva". Tiotusentals har varit engagerade i kampanjen. Under augusti månad 1988 samlades företrädare för Sveriges landsbygd och småorter på Skansen i Stockholm, där budkavlar från olika delar av vårt land överlämnades till dåvarande industriministern med krav om åtgärder för landsbygdens utveckling. I många budkavlar krävdes åtgärder så att bygdebutikerna skulle kunna leva kvar. Lanthandeln har en mycket stor funktion att fylla, dels som en grundläggande servicefunktion, dels som en socialt sammanhållande länk i bygden. Centern kommer ytterligare att beröra denna fråga i en motion om landsbygdsutveckling.

Vi vill i detta sammanhang dock peka på problemen för vissa småföretagare som driver rörelse, t. ex. kioskägare. Det är självfallet av stor vikt för ett sådant företag att de inte diskrimineras vad avser leveranser av varor. Vidare att dessa företagare får rimliga betalningsvillkor. 10 dagars betalningstid räcker inte. Normalt bör för mindre företag 30-dagarsregeln gälla för betalning av fakturor. Enhetliga regler för ev. dröjsmålsränta bör också utformas. För närvarande upplever ofta den enskilda företagaren med små administrativa resurser sig vara i underläge mot leverantörer och utsatt för krav och hot om repressalier som inte står i rimlig proportion till en med någon eller några dagar försenad inbetalning samtidigt som beviljad kredit är mycket kort. Enligt vår mening skulle därför 30-dagarsregeln och enhetliga regler för uttagande av dröjsmålsränta medverka till förbättrade villkor och därmed öka möjligheterna för småföretagarna inom detaljhandeln att bedriva sin rörelse.

Utöver vad som tidigare angivits ger den kommersiella servicen även ett icke föraktligt tillskott av arbetsplatser. Så även ur sysselsättningssynpunkt har dagligvaruhandel en stor betydelse.

Riksdagen bör ge regeringen i uppdrag att tillsätta en utredning rörande, dels positiva åtgärder för att främja dagligvaruhandeln, dels kompletterande uppgifter för handeln som ett led att förbättra människors allmänna servicebehov. Detta bör utredas.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att en utredning tillsätts rörande den framtida inriktningen av statens åtgärder för att främja förnyelse och utveckling av dagligvaruhandel.

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om enhetliga regler för dröjsmålsränta respektive regler för betalning av fakturerade varor.¹] Mot. 1988/89 N214

Stockholm den 17 januari 1989

Kjell Ericsson (c)

Börje Hörnlund (c)

Per-Ola Eriksson (c)

Göran Engström (c)

Ivar Franzén (c)

Jan Hyttring (c)

Kersti Johansson (c)

Roland Larsson (c)

Marianne Andersson (c)

Håkan Hansson (c)

¹ 1988/89: L901

†1 Riksdagen 1988/89. 3 saml. Nr N214 – 219